

450 godina od smrti Marina Držica

joi, 23 noiembrie 2017

Ove godine ispunjuju se to no 450 godina od smrti

Marina Drži a,

najve eg hrvatskog komediografa svih vremena.

Marin Drži – Vidra je najživotniji hrvatski renesansni pisac i temelj hrvatskoga dramskoga repertoara. O pjesnikovom životu sa uvano je malo vjerodostojnih podataka. Ro en je 1508. godine u Dubrovniku, u trgova koj pu koj obitelji, ali još prije njegova ro enja obitelj je izgubila svoj nekadašnji imetak te je tako Drži bio osu en da cijeli život kuburi s novcem i da se na razne na ine snalazi. Nasuprot tradicijskog zanimanja svoje obitelji, više od trgovine zanima ga glazba i književnost za koje pokazuje iznimni talent. Zbog neimaštine dugo nije mogao udovoljiti svojoj velikoj želji za naobrazbom, pa se u Dubrovniku izdržavao razli itim poslovima. Neko vrijeme je bio i orguljaš tamšne katedrale.

Uz potporu dubrova ke vlasti s 30 godina odlazi na studij u Sienu, koja je u to vrijeme bila središte kulturnoga života Europe. Tamo se upoznaje s gibanjima u suvremenoj literaturi, dolazi u dodir s tada aktualnom i visoko cijenjenom plautovskom komedijom i vodi bogati društveni život. Iako nije završio studij, Drži ev boravak u Sieni prekretnica je u njegovoj književnoj karijeri jer se tijekom tamšnjeg šestogodišnjega boravka pretvorio u pravoga dramati ara.

U Drži evu životu traje stalan sukob izme u domovine i inozemstva, siromaštva i bogatstva, želje za mirom i želje za pustolovinom, izme u zova književnosti i zova politike. A u njegovu djelu vidljiv je sudar tradicionalnosti i inovacije, doma ih i stranih elemenata, fikcije i zbilje, komi nog i tragi nog.U proturje jima se, naime, krije sve što je za Drži a važno.

Nakon povratka iz Siene, Drži nalazi svoje sugra ane željne zabave i spremne uklju iti se u svaku vedru i veselu pokladnu zabavu. Dubrovani renesansnoga vremena prihvatali su i rado gledali pastoralu i komediju. Smijali su se i uživali u prikazivanju smiješnih strana života što je sadržavala Drži eva komedija. Zanimljivo je napomenuti da su mnogi Drži evi likovi bili stvarni ljudi koje su gledatelji u predstavi prepoznivali i to u autenti nim situacijama, stvarnim doga ajima ili po govoru. Drži evim glumcima tako je, osim gluma koga i pjeva kog talenta, trebalo i hrabrosti za izlazak pred dubrova ku publiku jer publika bi, prepoznavši likove i doga aje, osim smijehom, znala reagirati i ga aju i glumce pokvarenim naran ama.

Najve i broj njegovih poznatih djela napisan je izme u 1548. i 1558. pa se to razdoblje naziva Drži evo doba. Tada je nastala komedija Pomet, koja je u cijelosti izgubljena; pastoralna Tiren; farsa Novela od Stanca; pastoralna Venera i Adon; komedija Dundo Maroje; lirske pjesme Pjesni Ijuvene; komedije Pjerin, Arkulin, Mande, Džuho Krpet i Skup; pastoralna Gržula i jedina tragedija koju je napisao Drži , Hekuba.

Drži se sa svojim djelima jednostavno uklju io u raspoloženje koje je vladalo u Dubrovniku, pa je u svoje vrijeme uživao veliku popularnost. Ipak, zbog svojih komedija u kojima su se po esto prepoznati mogli neki dubrova ki vlastelini, što im se baš i nije svidjelo, Drži eva djela u Republici nisu bila dobrodošla, a možda je to i razlog što su stolje ima bila zaboravljena, kao uostalom i sam pisac. Tek po etkom ilirskog pokreta Drži eva djela opet pronalaze put do šire publike. Tridesetih godina prošloga stolje a postavljen je na pozornicu Dundo Maroje, najpoznatija

njegova komedija, a Drži postaje vrlo poznat te s marginje ulazi u samo središte hrvatske književne povijesti. On je danas jedan od najizvoenijih hrvatskih dramskih autora, i ujedno jedan od pisaca kojima se književna znanost najviše bavila.

Umire u Veneciji 2. svibnja 1567. godine, u 59. godini života i biva pokopan u crkvi Svetih Ivana i Pavla.

Daniel Lucacela